

CZYTELNIA

10/2014

[Lubię to!](#) { 0 } [g+](#) { 0 }

W poszukiwaniu własnej narracji

autor: Agnieszka Wanicka

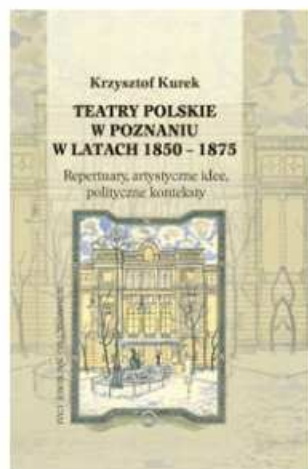

foto:

„Wygrałem w forteczke od mojej Babuni 1 marke, którą pospieszam nadesłać na budowę teatru polskiego. Kazio”1.

W przyszłym roku będziemy świętować 250-lecie teatru publicznego w Polsce. Dzieje powstania Teatru Polskiego w Poznaniu w 1875 roku to bez wątpienia jeden z najpiękniejszych przykładów idei sceny publicznej *sensu stricto*, prawdziwej misji obywatelskiej dawnych społeczników. To teatr, który powstał z potrzeby publiczności, sfinansowany ze składek publicznych społeczeństwa. W całej historii teatru polskiego przykład poznański imponował mi zawsze siłą idei jego początków. Autentyczny i pozbawiony patosu, z którym łatwo utożsamiamy wszystkie sprawy narodowe, szczególnie w okresie zaborów. Prosty i konkretny jak jedna marka nadesłana na budowę teatru i związły napis na froncie – „NARÓD SOBIE”.

Najnowsza książka Krzysztofa Kurka *Teatry polskie w Poznaniu w latach 1850–1875. Repertuary, artystyczne idee, polityczne konteksty* liczy 725 stron i opowiada o latach poprzedzających otwarcie Teatru Polskiego. Jest to kontynuacja dziejów teatru poznańskiego, zapoczątkowana przez autora publikacją *Teatr i miasto. Historia sceny polskiej w Poznaniu w latach 1782–1849* (Poznań 2008). Czytelnik spodziewa się dalszego ciągu monografii, jednak czeka go niespodzianka w postaci formy i treści narracji, co wymaga wytłumaczenia. Książka została podzielona na sześć różnorodnych rozdziałów. Rozdział pierwszy jest autorskim wprowadzeniem. Rozdział drugi to omówienie dwudziestopięciolecia pt. *Ku własnej scenie. Teatry polskie w Poznaniu w latach 1850–1875*. Następny rozdział wypełnia bibliografia publikacji, źródeł archiwalnych, afiszy oraz prasy, która stanowi podstawę dokumentacji badań autora. Dwa kolejne rozdziały (*Miasto w gazecie oraz Teatr w gazecie*) są antologiami tekstów. W pierwszym przypadku – artykułów z życia miasta z lat 1852–1875, a w drugim – artykułów o teatrze i recenzji przedstawień z lat 1850–1876. Obie antologie są autorskim wyborem tekstów, do którego czytelnik nie otrzymuje klucza, nie znamy także motywów wyboru autora. Co więcej, teksty nie zostały poddane naukowej redakcji, nie są edycjami źródeł, ale przedrukami z gazet codziennych (m.in. „Dziennika Poznańskiego”, „Gazety Księstwa Poznańskiego”, „Kuriera Poznańskiego”, „Gazety Warszawskiej”). Świadomą decyzją autora jest także zachowanie oryginalnej ortografii i składni wszystkich tekstów. Ostatni rozdział książki to *Repertuar Teatru Polskiego w Poznaniu w latach 1850–1876*, zawierający pełny wykaz przedstawień teatru polskiego wraz z obsadą oraz bibliografią recenzji. Repertuar, podobnie jak teksty z gazet, nie został zredagowany, ale spisany: tytuły sztuk podane są w formie odnotowanej w prasie czy na

W NAJNOWSZYM NUMERZE:

DRAMAT I POLITYKA
Demirski, Tomczyk, Mrozek

USZLACHETNIANIE GATUNKU - rozmowa z Jackiem Sieradzkim

PRZYJACIELE I UCZNIOWIE O JERZYM TIMOSZEWICZU

ZOBACZ WIĘCEJ!

„Teatr. Krytycy” tom 2

Jolanta Kowalska Spacer po barykadach

szlakiem najciekawszych przedstawień ostatnich lat

Bądź pierwszą osobą wśród znajomych, która to polubi

afiszach, nazwiska aktorów zapisano najczęściej bez imion. Repertuar nie posiada także numeracji sztuk ani osobnego indeksu, co znacznie ułatwiłoby lekturę takiego dokumentu. Całość książki dopełniają materiały ikonograficzne z interesującym zbiorem po raz pierwszy opublikowanych afiszy teatralnych. Ze względu na proporcję wszystkich rozdziałów książka Kurka wydaje się być antologią tekstów z życia miasta i teatru z lat 1850–1875 wraz z dołączonym repertuarem, którą poprzedza autorskie omówienie, liczące około 120 stron. Zaskoczenie czytelnika wynika z braku jasnego komunikatu co do formy i treści narracji w tytule książki.

Podstawą całej publikacji jest rzetelna praca dokumentacyjna badacza, którą potrafi docenić każdy historyk teatru. Lektura codziennej prasy pozwoliła autorowi nie tylko dopełnić życie teatralne Poznania o nieznane dotychczas fakty, ale przede wszystkim odnaleźć nowy obraz miasta w interesującym, performatywnym ujęciu. Książka jest jednocześnie prawdziwym wyzwaniem dla czytelnika, zmusza – zainteresowanych – do szukania własnych narracji. Jej największą zaletą jest prezentacja niepublikowanych dotychczas materiałów prasowych, które mogą stać się inspiracją dla przyszłych badaczy teatru poznańskiego.

1. „Dziennik Poznański” nr 5/1875, z piątku 5 stycznia, s. 3, cytata za: K. Kurek, *Teatry polskie w Poznaniu w latach 1850–1875. Repertuary, artystyczne idee, polityczne konteksty*, Poznań 2013, s. 110.

autor / **Krzysztof Kurek**

tytuł / ***Teatry polskie w Poznaniu w latach 1850–1875. Repertuary, artystyczne Idee, polityczne konteksty***

wydawca / **Wydawnictwo Naukowe UAM**

miejsce i rok / **Poznań 2013**